

De vaste commissie voor Veiligheid en Justitie heeft een aantal vragen ter beantwoording voorgelegd aan de Minister van Veiligheid en Justitie over de jaarverslagen van het Landelijk Bureau Bibob en de kwaliteitscommissie Bibob over het jaar 2016 (Kamerstuk 31 109, nr. 22).

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de stukken die aanleiding hebben gegeven voor dit schriftelijk overleg. De Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob) voorkomt dat de overheid criminele activiteiten faciliteert door organisaties en personen te screenen op hun integriteit. Zo wordt een eerlijke bonafide ondernemer beschermd. De genoemde leden onderschrijven dit doel. Zij zijn dan ook verheugd om te lezen dat uit het jaarverslag blijkt dat de onderzoeken van het Landelijk Bureau Bibob (LBB) voldoen aan een hoge standaard van zorgvuldigheid.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het jaarverslag van het LBB. Zij onderschrijven de belangrijke taak die het LBB uitoefent om de verwevenheid tussen onder- en bovenwereld tegen te gaan en te voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert. Ook lezen zij met tevredenheid dat de onderzoeken van het LBB volgens de kwaliteitscommissie Bibob aan een hoge standaard van zorgvuldigheid voldoen en dat de doorlooptijden van Bibob-onderzoeken in 2016 een significante verbetering laten zien ten opzichte van 2015.

2. Advies aanvragen

De leden van de VVD-fractie constateren dat uit de provincies Groningen en Gelderland de meeste aanvragen binnenkomen. De genoemde leden vragen waardoor dit komt en of een verklaring te geven valt voor het feit dat andere provincies minder aanvragen doen.

De genoemde leden merken op dat wat betreft de doorlooptijden er een verbetering is waar te nemen: 55% van de adviezen worden binnen de 8 weken-termijn uitgebracht. Hoe gaat hier nog een (verdere) verbeteringslag gerealiseerd worden?

De leden van de D66-fractie lezen dat van bestuursorganen vanuit de provincies Groningen en Gelderland substantieel meer aanvragen zijn binnengekomen dan voorgaande jaren. Wat is de verklaring voor de toename van aanvragen vanuit deze provincies?

De genoemde leden lezen dat er in 2016 vijftien Bibob-adviezen zijn uitgebracht in de coffeeshopbranche. Hoeveel van deze adviezen zijn onderverdeeld in de categorie «ernstig gevaar», «mindere mate van gevaar» en «geen gebleken gevaar»? Hoeveel van deze vergunningaanvragen zijn naar aanleiding van het uitgegeven Bibob-advies afgewezen en hoeveel zijn er toegewezen?

De leden van de D66-fractie hebben enkele vragen over het gewicht dat aan Bibob-adviezen gehangen wordt door bestuursorganen. Zo lezen zij dat de adviezen van het LBB kunnen worden onderverdeeld in de mate van gevaar dat de beschikking mede zal worden gebruikt om crimineel verkregen vermogen te benutten of om strafbare feiten te plegen. In 2016

concludeerde het LBB 116 maal een ernstig gevaar. In hoeveel gevallen is wel en in hoeveel gevallen is niet overgegaan tot vergunningverlening op basis van een advies van ernstig gevaar? Kunt u toelichten in welke branches de adviezen van ernstig gevaar plaatsvonden? Tevens lezen de leden dat in 93 gevallen het LBB geen gevaar concludeerde in de zin van de wet-Bibob. In hoeveel van deze gevallen is wel en in hoeveel gevallen is niet overgegaan tot vergunningverlening op basis van dit advies?

De genoemde leden merken op dat onderzoek naar criminele activiteiten van personen die een vergunning aanvragen zich niet alleen tot Nederland hoeft te beperken, aangezien onder andere georganiseerde criminaliteit, financieel-economische en cybercriminaliteit ook op internationale schaal plaats kan vinden. Op welke wijze betreft het LBB dit internationale component in de totstandkoming van een advies over een vergunningsaanvraag? Hoe werkt het LBB samen met internationale partners om tot een advies te komen? Welke internationale partners zijn dit? Kent deze samenwerking nog knelpunten? Zo ja, welke en hoe worden deze verbeterd?

3. Ontwikkelingen 2016

De leden van de VVD lezen dat crowdfunding in opkomst is. Waar anonieme crowdfunding plaatsvindt kan er geen vergunning gegeven worden. Hoe wordt er omgegaan met deze ontwikkeling? Is het al voorgekomen dat een vergunning hierdoor niet is afgegeven?

De leden van de D66-fractie lezen de problemen die kunnen ontstaan door anonieme crowdfunding en de gevolgen voor de vergunning(aanvraag), die hierdoor ingetrokken of buiten behandeling gesteld kan worden. Hoe vaak is dit in 2016 voorgekomen? Ligt het in de lijn der verwachting dat de komende jaren vaker anonieme crowdfunding plaatsvindt en daarmee vergunningsaanvragen ingetrokken of buiten behandeling gesteld worden? Op welke wijze ziet u of het LBB hiervoor oplossingsmogelijkheden?

4. Kwaliteitscommissie Bibob

De leden van de VVD-fractie lezen dat de kwaliteitscommissie concludeert dat er nu nog geen sprake is van een uniforme dossieropbouw. Waarom is dat zo en gaat het LBB dit – op advies van de commissie- nu wel doen? De kwaliteitscommissie concludeert voorts dat in sommige gevallen Bibob niet het juiste instrument is. De aan het woord zijnde leden willen weten hoe in de toekomst voorkomen gaat worden dat er een aanvraag in behandeling wordt genomen terwijl andere handhavinginstrumenten beter zijn.

De leden van de D66-fractie lezen dat de kwaliteitscommissie aanbeveelt om het digitale dossier van een onderzoek eenvormig en helder in te richten, om zo de zorgvuldigheid van raadpleging van de gesloten bronnen te kunnen toetsen. Op welke wijze wordt de uniformiteit, zoals de kwaliteitscommissie aanbeveelt, in de opbouw van het digitale dossier door het LBB verbeterd?

De genoemde leden constateren dat de kwaliteitscommissie verschillende aanbevelingen doet om de onderbouwing van de conclusie getrokken door het LBB uitgebreider te motiveren, onder andere om in het advies nog nader toe te lichten waarom er sprake is van samenhang tussen de gepleegde feiten en de aangevraagde vergunning. Hoe gaat het LBB deze aanbevelingen in de praktijk brengen?

De leden van de D66-fractie lezen voorts in de aanbevelingen dat de kwaliteitscommissie de vraag stelt of in sommige gevallen Bibob het juiste instrument is om te handhaven als er ook genoeg andere handhavingsmogelijkheden zijn bij andere bestuursorganen. Het is van belang om bewust te zijn van het gegeven dat het LBB een advies geeft voor een handelen in de toekomst, op grond van gegevens uit het heden. De genoemde leden achten dit een terechte opmerking. Dit is echter niet voor buitenstaanders altijd duidelijk. Op welke wijze handelt het LBB naar eigen zeggen vanuit deze invalshoek? Op welke wijze gaat dit naar buitenstaanders toe verduidelijkt worden? Is het LBB voornemens deze vragen, zoals de kwaliteitscommissie voorstelt, te onderzoeken? Ook in het jaarverslag van de kwaliteitscommissie lezen de genoemde leden over het belang van het kunnen betrekken van het internationale component in het onderzoek door het LBB. De kwaliteitscommissie signaleert het probleem voor het LBB dat er geen informatie voor bv's uit het buitenland kan worden opgevraagd. Op welke wijze kan dit verbeterd of aangepast worden?

II. Reactie van de Minister

De fungerend voorzitter van de commissie,
Visser

Adjunct-griffier van de commissie,
Zeldenrijk